

Arbeidsongeschikt worden?

Dat gebeurt mij niet!

Elk jaar raken vele duizenden mensen in Nederland arbeidsongeschikt. Dit leidt meestal tot een forse daling van het inkomen. Voor werknemers is er een vangnet. Voor zelfstandig ondernemers is de situatie echter heel anders en ontbreekt elk vangnet. Desondanks blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) dat het merendeel van de zelfstandigen hiervoor niets geregeld heeft.

In een financieel plan wordt er onderscheid gemaakt tussen verwachte en onverwachte levensgebeurtenissen. De kans is groot – en zodoende verwacht – dat je oud wordt, dat je in jouw leven een aantal maal verhuist en dat de kinderen gaan studeren. De kans is echter kleiner – en daarmee onverwacht – dat je op jonge leeftijd overlijdt, je werkloos of arbeidsongeschikt wordt of gaat scheiden. In de situatie van overlijden bestaat er behoefte aan een voorziening voor je partner. Dit regel je in de pensioensfeer of via een losse overlijdensrisicoverzekering. In situaties als werkloosheid en arbeidsongeschiktheid wil je kunnen blijven voorzien in een bepaald inkomen om de vaste lasten te kunnen betalen. Aanvullende voorzieningen zijn daarbij veelal noodzakelijk. Het is ook in jouw situatie dus belangrijk stil te staan bij de financiële gevolgen van onverwachte gebeurtenissen. Want vanzelf worden de gevolgen niet opgelost. Dit laatste geldt zeker voor zelfstandigen/zzp'ers. En deze laatste groep neemt sterk toe.

Vaak onvoldoende buffer

Jaarlijks raakt één op de tien zelfstandig ondernemers tijdelijk

of langdurig arbeidsongeschikt. De cijfers van het CBS laten zien dat dit vaak afhankelijk is van de branche waarin de zelfstandige werkzaam is. In de ene branche komt ziekte en arbeidsongeschiktheid vaker voor dan in de andere. Als zelfstandige kun je niet rekenen op de overheid als je (deels) arbeidsongeschikt wordt.

Mogelijk beschik je zelf over een buffer. Bijvoorbeeld in de vorm van vermogen of het inkomen van je partner. Is dit niet het geval, dan doe je er als zelfstandige verstandig aan een arbeidsongeschiktheidsverzekering af te sluiten die zorgt voor een aanvulling op je inkomen.

AOV: te kostbaar om niet te hebben

De premie van een arbeidsongeschiktheidsverzekering is voor veel zelfstandigen een flinke kostenpost. Toch is het afdekken van het risico op arbeidsongeschiktheid van groot belang. Door goed te kiezen valt een verzekering mogelijk toch binnen je budget:

- **Wachttijd.** Keert de verzekering na 30, 60 of 90 dagen uit? Hoe langer de wachttijd, hoe lager de premie.
- **Hoogte en duur uitkering.** Hoe lager de uitkering, hoe lager de premie die je betaalt. Zoek uit wat je minimaal aan inkomen nodig hebt en welke voorzieningen er al zijn. Heb je vermogen? Mogelijk bevat een hypotheek of lijfrente een clause die maakt dat de premie of rente niet meer is verschuldigd bij arbeidsongeschiktheid.
- **Arbeidsongeschiktheids-criterium.** De verzekering

kan worden afgestemd op je beroep en werkervaring bij het bepalen van arbeidsongeschiktheid. Kies je voor 'beroepsarbeidsongeschiktheid', dan keert de verzekering uit als je je huidige beroep niet meer kan doen. Kies je voor 'passende arbeid' dan is de drempel hoger om arbeidsongeschikt te worden bevonden en zal de premie dus lager zijn

- **Indexatie.** Overweeg of jaarlijkse indexering van het verzekerde bedrag nodig is.
- **Starterskorting.** Starters krijgen de eerste jaren vaak een starterskorting, deze kan oplopen tot 30 procent van de premie.

IOAZ

In uitzonderlijke gevallen kun je als zelfstandige in aanmerking komen voor een IOAZ-uitkering. IOAZ betekent Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. De voorwaarden hiervoor zijn: je bent tussen de 55 jaar en de AOW-leeftijd, je voldoet aan het urencriterium voor de zelfstandigenaftrek, je hebt de laatste tien jaar gewerkt en je bent al minimaal drie jaar werkzaam als zelfstandige en je hebt de uitkering aangevraagd voordat je jouw onderneming hebt beëindigd of verkocht. Het voordeel van een IOAZ-uitkering boven een bijstandsuitkering is dat je niet eerst al je vermogen hoeft aan te spreken alvorens je recht hebt op deze uitkering.

Besluit bijstandverlening zelfstandigen

Wil je jouw onderneming voort-

zetten, ondanks dat je bijna geen inkomen meer genereert? Dan kun je via het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) misschien het inkomen van jezelf en jouw eventuele partner tot jouw pensioenleeftijd aanvullen tot bijstandsniveau. Vanwege de coronacrisis is er momenteel een extra Bbz-ondersteuning voor zelfstandig ondernemers die in de financiële moeilijkheden terecht zijn gekomen. Deze regeling heet de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

Vrijwillige verzekering bij het UWV

Via het UWV kun je je als zelfstandige vrijwillig verzekeren voor het risico van kort- of langdurig ziek worden. Je kunt bij het UWV de volgende verzekeringen hiervoor afsluiten: ziekteverzekering, WIA-verzekering of de WAO-verzekering. Wel moet bekeken worden of het verstandig is om dit via het UWV te verzekeren of op een andere manier.

Laat het beoordelen

Wil je weten wat de financiële gevolgen van arbeidsongeschiktheid voor jou zijn en hoe de nadelige gevolgen hiervan op te lossen? Op basis van een financieel plan krijg je een goed inzicht. Zeker voor de zelfstandige is dit belangrijk maar ook voor iemand in loondienst is het geen overbodige luxe te weten wat er gebeurt bij een onverwachte gebeurtenis.

Gerbert Middelkoop, belastingadviseur en financieel planner. (06 13 01 04 20)